

Déli Hirlap

Aranykorlát és kiadóhatal: Timisoara, Pişa St. Oberghs
Könyvtár-16.) 4. Telefonszám: Roppelel este kőnc drág 112,
postai 50 vagy 2-42. Egyes szám ára: 4 lei, Bukarestben 3 lei,
Magyarországon 20 Bír, Ausztriában 20 gura, Jugoszláviában
20 dinár, Csehszlovákiában 1 CZ. Hirdetések árjairól szeret.

GAZDASÁGPOLITIKAI
NAPILAP

MEGALAPÍTÓ: VUCHETICH ENDRE DE

Előfizetési árak: Temesváron és vidéken háttér kézbesítés
havi 60 lei, negyedévre 120 lei, félre 200 lei, egész évre
360 lei. — Külföldön havi 70 lei, negyedévre 140 lei,
félre 260 lei, egész évre 520 lei, postai kézbesítéssel együtt.
Állami ártámogatás és nyugdíjhoz 10% kedvezményt érnek.

1928 / PÉNTEK / MÁRCIUS 16

ÁRA 4 LEI / BUKARESTBEN 5 LEI

TIMIŞOARA, IV. ÉVF. / 62 SZÁM

Rohamosan

széledik a határidő, amikor a jelenleg még érvényben levő lakbérleti törvény érvényét veszti. A kormányzatnak mindenütt a világon legfontosabb teendője, hogy az állampolgárok letének nyugalma fölött őrkdjék és nyekezék mindent eliminálni, ami ezt nyugodt életet megzavarhatná. Ezért a törvényhozás munkáját is irányítja, hogy a törvények, melyek az emberek egymáshoz és a közhöz való viszonyát szabályozzák, semmi zökkelést ne okozzanak. Ezt sajnosan nélkülözözzük a liberális kormány ténykedésében, különösen a lakbérleti ügyvel kapcsolatban. Ez a kérdés hetek és hónapok óta áll az érdeklődés homlokterében, népgyűléseket rendeztek, küldöttségeket menesztettek, a régensztársaság figyelmét is foglalkoztatta és a kormány a hallgatás titokzatos kódébe burkolozik. Megértjük és honoráljuk, hogy gondját más ügyek is lefoglalták. Bizonyára nem kis fejtörést okozott azoknak az akadályoknak kiszélesítése, melyek mesterségesen nehezítik meg azt, hogy az ország külföldi kölesönböz jusson. Kemény díó a párt kebelén belül a sok túlfűtött ambició igényének kielégítése. Nem olyan egyszerű a Lupu-frakcióval való állandó belső harc leplezése sem, sőt nem könnyű a Lupu-féle panama ügyének bizonyos ellensúlyozása sem, mert hiszen ma-holnap szükség lehet Averescuéra, az örökös stromannpolitikusokra. A kedélyeket megzavarta a Népszövetségnek tulajdonképpen csak a kormány részére váratlanul érkezett döntése az optánsperben is. Az ellenzéki sajtó Titulescu olaszországi útja után nem alaptalanul aggodalmaskodott. Végeredményben minden kormánynak mindenkor minden körülmények között elkészülnie kell lennie minden eshetőségre. A fejtét semmi esetre sem szabad elvesztenie. Ha mégis elveszti, nem alkalmas arra, hogy csaknem huszmillió ember helyett gondolkozzék és cselekedjék. Már pedig ugyilátszik elvesztette a contenance-ot az eseményekkel. Csak így magyarázható, hogy fontos a kontrasztpgyűlések rendezése, fontos a különböző kombinációk cáfolása, fontos minden kis ügyeeske, de ami az emberek millióit érdekli, a lakbérleti ügy általában nem lényeges. Nem lényeges, mert hiszen itt csak az állampolgárok érdekeiről van szó. Háztulajdonosok és lakók érdekeiről egyaránt. Néhány hét választ el a törvény hatóerejének megszűnésétől és az illeke-

sek a füllük botját sem mozgatják. Elhiszük, hogy a kormánynak kellemetlen, mert hiszen a pártban nemesak háziurak, hanem lakók is vannak. Vé-

gezetül azonban a kormány nemesak azért van, hogy különböző gyűléseken tőmjeneztesse magát és bizalmi nyilatkozatokat liferáltasson magának, ha-

nem azért is, hogy közben a milliók érdekeire is gondoljon, ha olyan jelentéktelen ügyről is van csak szó, hogy fejünk fölött biztosítsa a tetőt.

Verekedések az egyetemen

Párisban a zsidó diákok megverték román kollegáikat, mire a bukaresti román egyetemisták zsidó társaikon állottak bosszút

Bukarest, március 15.

A legutóbbi napokban a bukaresti egyetemi jogi fakultásán állandóak voltak a verekedések román és zsidó egyetemi hallgatók között. A román diákok hangoztatták, hogy represszáliakkal kell élniök zsidó kollegáikkal szemben, mert

néhány héttel ezelőtt Párisban a romániai zsidó diákok több román diákot megverték azzal a jelszóval, hogy ez reváns Nagyváradért.

Miután többszöri figyelemztetés dacára sem maradtak abba a kilengések, az egyetem dékánja hirdetményt tett közzé, amelyben a miniszter rende-

tére hivatkozva közölte a diákokkal, hogyha a zavargások nem maradnak abba, kénytelen lesz az egyetem jogi fakultását bezárni, amiáltal az összes hallgatók félévét veszítenek.

A felhívás nem sokat használt, mert tegnap délelőtt, amikor a diákok a Fundatia Carol intézetben indekseik aláírása céjából jelentkeztek,

a román diákok ismét megtámadták zsidó társaikat és ütni kezdték őket. A zsidók sem hagyták magukat és a két tábor között formális harc fejlődött ki.

Az egyetemi tanárok kénytelenek voltak a csendőrséghez fordulni segít

ségért, mert a rendőrök tehetetleneknek bizonyultak a verekedés megszüntetésére. Egy század csendőrség jelent meg a Fundatia Carol intézetében, amely nagynehezen helyreállította a rendet. Négy diákot őrizetbe vettek, majd kihallgatásuk után átadták őket a hadbírósnak.

A Lupta megállapítja, hogy a diákzavargások újbóli fellángolása Cuza professzornak Bukarestbe való érkezésével esnek össze.

A lap kérdést intéz a kormányhoz, hogy megtette-e a szükséges intézkedéseket a további zavargások megakadályozására.

A keresztény diákok szövetsége kommunikét tett közzé, amelyben tiltakozik a zsidó diákok beavatkozása (?) ellen. Kijelenti, hogy az erőszakra erőszakkal fognak felelni. A diákszövetség proklamációjában követeli, hogy a kormány a párisi zsidó diákok ösztöndíját vonja vissza.

A helyzet annyira elmergesedett, hogy a kormány valószínűleg kénytelen lesz az egyetemet bezárni. A zavargásoknak visszhangja volt a parlamentben is.

A kamara tegnap délutáni ülésén Filderman szólalt fel a napirend előtt. Szóvá tette az ismét kiújult diákzavargásokat és sürgős intézkedéseket kért a kormánytól a kilengések megakadályozására.

Anghelescu közoktatásügyi miniszter azonnal válaszolt és a megszigorubb rendszabályokat helyezte kilátásba. Kijelentette, hogy az egyetem békéjét minden körülmények között biztosítja.

A BUDAPESTI ROMÁN KÖVET VISSZAHÍVÁSA. Bukarestből jelentik: Külügyminiszeriumi körökből nyert értesülés szerint Starcea Traján budapesti román követ legközelebb hosszabb betegszabadságra megy. Valószínűnek tartják, hogy a kormány betegsége miatt visszahívja. Helyét egyelőre nem töltik be, hanem a követség ügyeit ideiglenesen ügyvivő fogja intézni.

Ünnepélyesen

fogadták a magyarországi Kossuth-zarándoklatot Amerikában

Newyork, március 14.

A magyarországi Kossuth-zarándoklat március 13-án, kedden délben érkezett meg Newyorkba. A küldöttség üdvözlésére a kikötőben háromezer főnyi tömeg jelent meg és pedig legnagyobb részt amerikai magyarok. Jelen volt a fogadásnál a magyar követség és a magyar konzulátus teljes személyzete is. A tömegben számos detektiv is megjelent, mert kommunista tüntetéstől lehetett tartani. A hajó befutásakor tényleg volt is zavar és az emberek készülő bombamerényletről beszéltek. A rendőrök erre feloszlatták a tömeget. Kiderült különben, hogy a bombamerénylet csak vaklármá volt. Az incidens a hivatalos fogadtatást nem zavarta meg. Tegnap délelőtt Walker newyorki főpolgármester fogadta a magyar küldöttséget, amely holnap Washingtonban Coolidge elnök előtt fog megjelenni.

Ujabb jelentés szerint Newyork főpolgármestere saját hajóján ment az Olimpic elé, amely a magyar küldöttséget hozta. Walker főpolgármester hivatalosan üdvözölte a magyarokat és megemlékezett arról, hogy Newyork városa annak idején milyen nagy ünnepéssel fogadta Kossuth Lajost. Az amerikai magyarok részéről a főpol-

gármester után Boór tanár és Zukor ügyvéd beszéltek. Azután a Kossuth-küldöttség vezetője Perényi Zsigmond báró válaszolt az üdvözlésekre, megköszönte a szíves fogadtatást, amely annak a barátságának a megnyilvánulása, amely az Egyesült Államok és Magyarország között fennáll. Azután a hajó zenekara eljátszotta a magyar himnuszt, melynek hangjai mellett a küldöttség partra szállott.

Ujabb távirat részletesen számol be azokról a zavarokról, amelyek a küldöttség partraszállása alkalmával történtek. A hivatalos fogadtatásra fenntartott helyen kívül mintegy háromezer főnyi tömeg verődött össze, melyet rendőri kordon vett körül. A tömegből magas póznákon plakátokat emeltek felfelé, melyeken a szocialisták tiltakoznak a hivatalos fogadtatás, Hatvan y Lajos báró elitélése és hogy Hójjas Iván az Unio területére lépjen. Mikor a magyarok partra léptek, az egyik fotóriporter magnéziumlámpája felrobbant és megégette a fényképészt, aki jajveszékelni kezdett. Ebből támadt a hiedelem, hogy bombamerényletet követtek el. A rendőrök öklökkel és gummibotokkal oszlatták szét a tömeget, miközben néhány revolverlövés is esett. Senki nem sérült meg.

Béka-egérharc

melyet Nedeanu pénzügyigazgató folytat a temesvári magyar színház köteleles- és tiszteletjegyei ügyében

Temesvár, március 15.

Egészen kicsinyes béka-egérharc folyik újabban Nedeanu pénzügyigazgató részéről a színház tiszteletjegyeinek ügye körül. A tiszteletjegyek kiadását ugyanis az új színházi törvény rendezi. Ugyanaz a törvény, mely a kisebbségi színházakat adózás szempontjából a cirkuszok nivójára súlyeszi. Ez a törvény megállapítja, az igazgató a színházban kiknek köteleles tiszteletjegyet adni és kiknek adhat. A törvény általánosságban foglalkozik ezzel a bizonyára nem nagyjelentőségű kérdéssel, amely sehol az országban senkinek nem okoz fejtörést, csak a temesvári színház igazgatójának — Nedeanu jóvoltából. A naiv adózó azt hihetné, hogy Temesvár pénzügyi diktátora az adóprás különböző módosztatának tanulmányozása közben nem igen jut hozzá, hogy szaktudását más téren is érvényesítse. Azonban ez nem így van.

És bizonyára csak a kisebbségek iránt való rokonszenvének jele, hogy elsősorban az érdeklí, aminek bármilyen kisebbségi vonatkozása van. Így nem vonja el figyelmét a temesvári magyar színházról sem.

Temesvárott városi színházról lévén szó, a város jegyzékben közölte a mindenkor színházigazgatókkal, hogy kiknek köteleles tiszteletjegyet rendelkezésre bocsátani. Ezek a következők: egy páholy a városnak, egy páholy a hadosztályparancsnokságnak, egy páholy a megyei prefektúrának, két ülőhely a hadbírói ügyészségnek, két ülőhely az ügyészségnek, két ülőhely a kultuszminiszteri megbízottnak, két ülőhely a pénzügyigazgatóságnak, két ülőhely a mentőknek, egy ülőhely a térparancsnokságnak, egy ülőhely a tűzoltóságnak, két ülőhely a színház igazgatójának, két ülőhely a városi kulturális hivatalnak. Ez összesen tizenkilenc köteleles jegy, amelyekhez még a lapok kritikusaiknak tiszteletjegyei járhatnak. Ezek száma Temesvárott karcsi lapok temesvári tudósítói beleszámítva tízennégy. A színházi törvény is megállapította kötelelesjegyeket és tiszteletjegyeket.

Ezért és a rendes jegyek között az a különbség, hogy míg a rendes jegyek ára után a színház igazgatója huszonhat százalék adót fizet, addig a köteleles- és tiszteletjegyek adómentesek.

A színházi törvény az adómentes kötelelesjegyek számát korlátozza és csupán a rendőrség, ügyészség, színházi orvos, térparancsnokság, kultuszminiszteri megbízott részére engedélyez egy-egy ülőhelyet, két-két ülőhelyet a városnak és — pénzügyigazgatóságnak. A tiszteletjegyek számát a törvény tízennégyben állapítja meg.

Nos Temesvárott más a helyzet. Temesvár hadizónába tartozik és ennél fogva olyan állami szerveknek is jár színházjegy, akiknek különben nem járna. Másrészt a temesvári színház városi színház, aminél fogva a városnak mint tulajdonosnak bizonyos előjogai vannak. Ebből következik, hogy úgy a város, mint a megye és katonaság részére külön páholyt biztosít, amely azon hivatalok reprezentációs kötelezettségeit hivatott szolgálni. Nedeanu azonban másképp értelmezi a színházi törvényt és nem hajlandó a színház igazgatójának sem engedélyezni az adómentes kötelelesjegyet. Emiatt panasza ment a belügyminiszterhez, aki táviratilag rendelkezett, hogy az állambiztonsági hivatalnak a jegyeket

rendelkezésre bocsássák. Azonban ez sem volt elegendő, mert hiszen Nedeanu a pénzügyminiszter alárendeltje és nem köteles respektálni a belügyminiszter utasításait. A differencia a Nedeanu által elismert kilenc és a tényleg szükségelt tizenkilenc köteleles jegy között van. Azonban

Nedeanunak kapóra jött az ügy és miután a hatóságokkal mégsem szeretne »kikezdeni«, hát az újságokon akart egyet ütni, amelyek elégszer irtak az ő sanyargató adóztatási rendszeréről.

Kiadta az utasítást, hogy a jegy ellen-

őréssel megbízott pénzügyi közegek a szinikritikusok állandó jegyeit semmisítsék meg. Erre sem oka, sem joga nem volt, mert a színházi törvény értelmében az igazgató a kötelelesjegyeken kívül tízennégy adómentes jegyet adhat naponként. A temesvári napilapok pedig a bukarestiekkel együtt mindössze tízennégy jeggyel rendelkeztek. Az adómentes jegyek körül folyó béka-egérharc még nem ért véget és még sok humoros fejleményre van kilátás. Olyan komikusra, mint mikor a mostani idény első előadására nem akarták a színházba engedni jegy nélkül az esti vonattal Aradról Temesvárra érkezett — színházigazgatót.

Gummibocskorgyár

uj ötletével csapta be a hiszékeny embereket egy temesvári ember

Temesvár, március 15.

Schwarz Adolf temesvári egyén, aki a gyárvárosi Gloria-utca 2. szám alatt lakik, sokat töprengett azon, hogy miképpen alapítson magának valami biztos ekzsisztenciát. Olyasvalamit szeretett volna, ami kevés rizikóval és még kevesebb munkával jár. Tervegetéseinek végre megvolt az az eredménye, hogy gummibocskorgyárat alapított. A gyár ugyan csak elméletben volt meg, azonban Schwarz Adolf nekilátott, hogy gyakorlatilag szerezen megrendeléseket. Néhány száz leiel a zsebében elutazott Temesvárról és végigjárt egy csomó falut. Felkereste a szatócsokat, akik előtt égigmagasztalta a gummibocskorokat és nem fogyott ki azok előnyeinek felsorolásából. A sok dicsegetésnek az volt a vége, hogy megrendeléseket szerzett és a megrendelésre előleget vett fel. Igyekezett mentől nagyobb előleget szerezeni, azonban

szükség esetén beírte ezer leiel is. Mikor azután egy csomó előleget összeszedett, amelyből néhány hónapig nyugodtan lehet megélni, hazajött pihenni. Csakhogy a pihenése nem volt zavartalan, mert a megrendelők levelekkel ostromolták. Valamennyi sürgeti a megrendelt és megelőlegezett gummibocskort. Crainic Sándor halmágyii és Barzan Péter bozovicsi kereskedők végre megunták a sok sürgetést és személyesen jöttek el Temesvárra, hogy megnézzék, miért nem szállítja a híres gummibocskorgyár a megrendelt árut. Miután a Gloria-utca 2. szám alatt nem találták meg a gyárat, azonnal a rendőrségre siettek, ahol feljelentést tettek Schwarz Adolf ellen. A rendőrség erre előállította Schwarz Adolfot, aki éppen el akart utazni üzleti körútra, hogy újabb megrendeléseket gyűjtjön. Valószínű, hogy rövid pár napon belül halomszámra érkeznek majd elene az újabb feljelentések.

A temesvári szakállas hipnotizőr nevét ismét kapcsolatba hozták a Tisza-gyilkossággal

Temesvár, március 15.

Tisza István gróf, Magyarország egykori miniszterelnökének az 1918-as októberi forradalom idején történt meggyilkolása miatt a budapesti törvényesek halálra ítélték Kéri Pál újságíró, mint a gyilkosság értelmi szerzőjét, Gartner Marcellt és Stranyavszky Sándort pedig súlyos fegyházbüntetéssel sújtotta, azonban a nagy magyar államférfi halálát még ma is homály fedi.

Ebbe a gyilkosságba most újra bekapcsolódik egy temesvári világvándor, Ben Aroly bey, alias Gott-

lieb Armin temesvári szakállas hipnotizőr, bűvész, szuggesztőr neve. Budapestben letartóztatták egy G a mpe István nevű rovtomultu egyént, aki nagyváradi sikeres kasszafurásai és betörései után Budapestre menekült. Ezzel kapcsolatban egyes lapok azt írták, hogy Gampe nem más, mint Ben Aroly bey, alias Gottlieb Armin, Tisza igazl gyilkosa. Ezzel szemben megállapítást nyert, hogy Gottlieb Armin ma negyvenhárom éves, az elfogott Gampe pedig még innen van a harmincon. Ben Aroly bey közel fél éve nincsen Temesvárott. Tavaly szeptemberben

sogorával, Bihari Sándor volt gyárvárosi női szabóval együtt turné-ra indult. Bejárták az ókirályság városait,

karácsonykor Bukarest külvárosait szerencsétlítették, később Galacban, Brailában voltak, most pedig Konstantinápolyban szuggerálják az embereket

és mutatja be Gottlieb Armin bűvész-tudományát. Azt írja ismerőseinek, egy kevés török fontot gyűjt és azután hazajön ismét pihenni Temesvárra.

Ben Aroly bey ez a lengő szakállú világkörbe most valahol Konstantinápoly utcáit rója és nem is sejtí, hogy az újságírói felületesség milyen kellemetlen szennáció központjába állította.

Betörők

elfogatása, akik a legmodernebb eszközökkel dolgoztak

Budapest, március 14.

A rendőrségnek sikerült egy betörőbandát ártalmatlanná tenni, amely évek óta garázdálkodott és a legkülönbözőbb betöréseket követte el. A banda tagjai Miske Géza, Varga Balázs és Szücs-Takács Ferenc. Mindhárom rovtomultu egyén. A bandának a szervezője Miske volt. Az ő feladata volt kikémleni, hogy hol lehet betörést elkövetni. Terepszemlélt tartott a kifosztandó helyen és ha lehetett, még rajtot is készítet. Varga Balázs volt a banda technikai embere, elektromos falbontókészülékkel és autóheggesztő és olvasztó szerkezettel dolgozott Számos hírbet betörést és kasszafurást végzett. Szücs-Takács Ferencnek az volt a feladata, hogy a betörések idején lesben álljon és vigyázzon, nehogy Vargát munkaközben meglepje valaki. A banda egész sor nagy betörést követett el. Ezek közül legnevezetesebb volt az, amikor a Rákóczi-úton kifosztották a Markovics-féle ékszerésüzletet. Nagy zsákmányra tettek szert nemrég a Király-utcában levő Blau-féle divatüzletben is, amelyet teljesen kifosztottak és az árut kocsin szállították el. A rendőrségnek sikerült a három betörőn kívül azok orgazdáját Schwarz Dezső ékszerészt is kézrekeríteni, akinél rengeteg sok lopott holmit találtak, melyet a betörőbandától vásárolt össze. A betörőbanda teljes bünlaistromának összeállítása most van folyamatban.

Tömegcikkek

faáruban olcsón és jól készülnek

Dóczy Árpád faárugyárában
Timișoara—Rónae, Strada Dr. Marinescu 10.
(Állami iskola mellett) 425

Garanciaképes ügy-ököket(niket)

Leépített tisztviselőket(nöket) elsőrendű kereseti lehetőségek mellett alkalmazunk.
Gyáripár, III Strada Corbului 5
d. u. 5 és 7 között. 15

Mész, tordai cement

Gipsz
Szigetelő és fedőemezek
Nádfonatok
Trassz
Fedőpala (1/F)

vagontételben és kicsinyben
Ifj. Reiter Simon-nál
Timișoara, Küttl-tér. Telef. 228.

GRAND HOTEL

BUKAREST, Calea Victoriei 11.

teljesen átalakítva, új berendezéssel és butorokkal

újra megnyílt

250 szoba, fürdőszoba, állandó meleg és hideg víz, központi fűtés, telefon a szobákban, hall, olvasó- és íróterem, bar, fodrász, páncélszekrény sít.

Szobák 300 leitől kezdve

Duci bácsi

elkeseredett, hogy üzlettársai ki akarják semmizni és pikáns leleplezéseket ígér egy bankbukás kulisszatitkaiból

Temesvár, március 15.

Apró gömbölyű hasu egykor kedélyes, ma szomorú emberke, Deutsch Ferenc a polgári neve, de Duci bácsinak hívják. Ez a név akkor ragadt rá, amikor még a konjunktúra boldog éveiben megalapította a gyárvárosi Jardin-kabaret és kabaretjében ő volt a legjobb vendég. Azóta Duci bácsiból mint sok másból is, a háború utáni zavaros időkben grümdoló lett, megalakította a Serbo-Romana részvénytársaságot.

csak repülőgépen közlekedett Bukarest—Budapest—Belgrád—Bécs között, bányagazgató lett és ma Duci bácsi szomorú, mert legjobb üzlettársai is nyilttéri rovatban pellegérezik ki,

hogy Duci bácsi — ústenem ki is tételhez ezt fel róla — zavarosban halásozik. Ez még hagyján, de jogtalanul intézkedik, tesz-vesz. Szomorú Duci bácsival tegnap találkoztunk. Mintha megfogott volna egy keveset és az örök mosolyt arcán egy kesernyés vonás váltotta fel.

— No Duci bácsi, ismét szerepel, a lapok foglalkoznak magával. Ez jó jel — szólítja meg.

Duci bácsi elővesz gondosan megszerkesztett nyilatkozatot és átadja:

— Majd megmutatom, hogy ki halásozik a zavarosban. Ezzel a nyilatkozattal lehetetlenné akarnak tenni. Ők akarják kijátszani a hitelezőiket és most tőlem tartanak, mert nekem egy tisztességes szándékom van: hogy mindenki megkapja a pénzét.

Számokat citál. Megtudjuk, hogy a Serbo-Romana igazgatósága amúgy is fel van függesztve. Gyogyevies és Dragomirescu uraknak semmi közük az egészhez, majd a rendkívüli közgyűlés dönt. A Serbo-Romanának még ma is ő az ügyvezető igazgatója és amikor ott állanak, hogy két hatalmas külföldi cég tranzakciója kapcsán mindenki a pénzéhez juthat, őt akarják most egyszerre kizárni. Beesületlen akar visszavonulni ettől a vállaltól...

Duci bácsi tisztázza magát. Ideges... Méltatlankodik...

— Mindenki tudja, hogy amikor én ezt a Serbo-Romanát megcsináltam, épp ötezer vagon szénszállítást bonyolítottam le, volt egy tehermentes házam és ma tele vagyok adóssággal. Ők mondják, hogy én zavarosban halásozom...

Ujabb pár pillanat szünet. Milliók röpködnek a levegőben. Majd az asztalra üt:

— De, ha Gyogyevies három napon belül nem vonja vissza ezt a nyilatkozatát, akkor majd bemutatom az ő fényképét is.

Izeltől csak annyit, hogy a Belgráder Kommissionsbanknak volt az igazgatója. A bank huszont millió dinár alapítókéval alakult és képzelve, amikor csődbe ment, a huszont millióval szemben meynyi volt az aktívája? Sága és schreibei hétezer dinár... Egy ilyen

ember mondja, hogy én zavarosban halásozok...

Véget ér az interjú. Duci bácsi hóna alá veszi az aktatáskáját. Már csupa szokásból is. Szétnéz a városba. Panaszkodik. De az ajtóból még vissza kiáltja:

— Én becsületesen fizetni akarok és a Duci bácsi nem azért Duci bácsi, hogy ne másszák ki a hinárból...

A hitelezők várják a becsületés fizetést és érdeklődéssel lessük a hinárból való kimászás szenzációs pillanatát.

A halott bosszúja

Meg akarták lincselni az öngyilkos özvegyét

Temesvár, március 15

Szokatlan jelenet játszódott le a gyárvárosi temetőben a pár nap előtt öngyilkossá lett Feuerholz stván gyárvárosi cipésmester temetésén. A tragikus tett elkövetése után kiderült — amint megirtuk, — hogy a férfit tőle különváltan élő feleségének makacs ellenállása kergette a halálba, mert hasztalan kérlete az asszonyt, hogy térjen vissza hozzá. A gyárvárosi lakosság körében emiatt az asszony ellen ellenséges hangulat fejlődött ki, amely a temetésen robbant ki. Amikor véget ért a szertartás, hatalmas embergyűrtü vette körül az

asszonyt és a szidalmak áradata zudult feléje. Feuerholznét sietve elmenekült. Leirhatatlan jelenetek játszódtak le és felő volt, ha kézrekerítik, meglincselik. Az asszonyt a temető siketnéma sírásója mentette meg, aki Feuerholznét bevitte a halottaskamrába és rázarta az ajtót. Időközben a kedélyek lecsillapodtak, a tömeg szétoszlott és késő este volt, amikor a sírásó kibcsátotta a halottaskamrából az ijedségtől megdermedt nőt. A gyárvárosi rendőrség tegnap kezdte meg a temetőbotrány ügyében a vizsgálatot.

Pokolgép robbant

egy liberális szenátor háza előtt, melyet bosszuálló kezek helyeztek el

Torda, március 15.

A Tordával szomszédos Gampani községben tegnap merényletet követtek el és csak a véletlenen mult, hogy a merényletnek emberélet nem esett áldozatul. A községben lakik Pasca liberális szenátor, aki este nyolc óra tájban családjával együtt vacsorázott földszintes házában ebédlőjében.

Étkezés közben hirtelen hatalmas robbanás reszketette meg a házat, az ablaküvegek esőrömpölve összetörték, a falakról leestek a képek és a butorok a nagy légnyomás következtében szintén meg rongálódtak.

Érthetően nagy pánik keletkezett Pasca családja körében. Az első pillanatban azt hitték, hogy földgázrobbanás történt. A hatalmas detonációra figyel-

mesek lettek a szomszédok is és a község lakossága csakhamar nagy rajokban özönlött Pasca háza felé.

Mikor a kedélyek kissé lecsillapodtak, keresni kezdték a robbanás okát és a ház előtt közvetlenül az ablakok alatt egy pokolgép maradványait találták meg. A pokolgép olyan nagymennyiségű dinamittal volt töltve, hogyha a robbanás iránya a ház felé mutatott volna, úgy kiszámíthatatlan katasztrófát idézhetett volna elő.

Emberéletben így szerencsére nem esett kár, csupán a ház falai és a lakás butorzata rongálódtak meg, az ablakok pedig mind betörték. Pasca ama véleményének adott kifejezést, hogy a merénylet politikai bosszú műve, a csendőrség széleskörű nyomozást indított a tettesek kézrekerítésére.

A tulvilágra csempészték áldozataikat, akik utlevél nélkül Jugoszláviába igyekeztek

Budapest, március 14.

Németh Mátyas molnár és Kukurusnyák József gazdalegény muraközi lakosok 1920-ban arra a gondolatra jutottak, hogy a határon keresztül csempészik azokat az utasokat, akiknek nincsen utlevelük. Ez a foglalkozás szépen jövedelmezett nekik, azonban nem érték be ezzel, hanem elhatározták, hogy a határon segítségükkel átszököket megölik és kirabolják. Első áldozatuk volt Gri-

vetz István budapesti kereskedő, aki a Muraközben lakó szülőinek látogatására érkezett. Grivetnek nem volt utlevele és Némethékhez fordult, hogy csempésszék át a határon. Németh és társa erre vállalkoztak is és megfelelő tiszteletdíjat kötöttek ki maguknak. Grivet az előre fizette ki nekik és az volt a vesztesége. Látták ugyanis, hogy a pénztárcája tömve van bankjegyekkel és azért elhatározták, hogy ezt a pénzt megszerzik maguknak. Azt

mondták Grivetnek, hogy éjfélkor legyen a Mura partján és akkor átvizsgáljuk jugoszláv területre. A gyanútlan embert éjjel aztán bunkókkal fejbe verték, mire az eszméletlenül a földre bukott. Azután elszedték a pénzt és az ékszerait és az eszméletlen embert a Murába dobták, ahol az megfulladt. Egy hónappal később Spenzer Antal gazdálkodó szolgáltatta meg őket, hogy csempésszék át a határon. Erre szintén vállalkoztak és a gazdálkodót ugyanúgy gyilkolták meg, mint a budapesti kereskedőt. A Mura néhány nap múlva kivetette Spenzer hulláját. Először azt hitték, hogy öngyilkosság, vagy véletlen baleset történt, azonban a tüzetes vizsgálatnál megállapították, hogy Spenzer koponyája be van törve.

A csendőrség erre megindította a nyomozást és heteken keresztül tartó munkával megállapította, hogy Spenzert Németh és Kukurusnyák ölték meg. Ezek a vizsgálat során azután bevallották az első rablógyilkosságot is.

Mindketten a törvényszék elé kerültek, amely Némethet életfogytiglan tartó, Kukurusnyákot pedig tizenöt évi fegyházra ítélte. A tábla helyben hagyta Kukurusnyák ítéletét, ellenben Németh Mátyas, mint a kettős gyilkosság értelmi szerzőjét, kötéllátsali halálra ítélte. Tegnap foglalkozott a kettős gyilkossággal a kuria és a tábla ítéletét megváltoztatva a törvényszék ítéletét hagyta jóvá.

Vigasztalják a kisebbségeket az iskolai reform miatt

Bukarest, március 15.

A kamara tegnap delutáni ülésén Lupu miniszter betérjesztette a munkügyi törvényt, melyet a szenátus már megszavazott. Fildermann és Anghelescu felszólalása után, amelyről lapunk más helyen számolunk be, Sayeanu elnök bejelentette, hogy Titulescu külügyminisztertől a következő szövegű távirat érkezett:

Köszönetet mondok a kamarában kifejezésre juttatott érzéseikért abban a pillanatban, amikor szükség van az egész nemzet munkájára.

A parlament ezután megszavazta a kincstárnak a Resica-művekkel megkötött és sok alapos támadásra okot adott szerződését és a bányatörvény módosítását.

Duca belügyminiszter ezután felolvasta a régenstanács dekrétumát, amely a parlament jelenlegi ülészakát április elsejéig hosszabbítja meg. Ezután a kamara áttért a közepiskolai reform törvényjavaslatának tárgyalására.

Borcea Lupu-párti szerint a javaslat jó és azért azt elfogadja. Biztosítja a kisebbségeket, hogy ez a javaslat az ő előnyükre is van. A javaslat szerinte modern, demokratikus és komoly tanulmány eredménye, sőt a Suceia nemzeti párti bíráljára a javaslatot, melyet nem fogad el.

Hirdetmény.

A Kereskedelmi és Gazdasági Bank

R-T.

tisztelettel értesíti t. részvényeseit, hogy az 1000.— Lei névértékű részvények folyó hó 20. ikától kezdve az intézet pénztáránál, az ideiglenes részvényelismervények ellenében, a hivatalos órák alatt átvehetők.

Az Igazgatóság.

Kerékpárok!

Csak elsőrendű gyártmányok, mint Puch, Dürkopp, Deutsche Fahrzeug A. G. stb. Az összes alkatrészek legolcsóbb forrása Schuster Gusztáv kerékpár-, varrógép- és gramofon-mechanikus.

Temesvár - Belváros Dom tér 16. Javítások gyorsan és pontosan eszközöltek.

Halló!

Olcsó butorvásárlás 30% mellett! 0 leszállított ár mellett komplett hálószoba 18.000 leiert kapható. Hítelképes egyének részlete is vásárolhatnak KUTTYREZSÓ-nél, műasztalos Hunyady-ut 16. 481

Hirek

Tutti-frutti

A babona szerint háromnak nem szabad egy szál gyújtóról ragyújtani, mert akkor az egyik meghal. Ez a babona a háboruban terjedt el és a háboru éveiben csak a katonákra volt érvényes, de annyira megszokták az emberek, hogy ma is emlegetik. Kevesen tudják ennek a tilalomnak az eredetét. A bur háboru idején az angolok éjszakára hármias őrszemeket állítottak a veszedelmesebb pontokra. Fel-tűnt az angol hadvezetőségnek, hogy a burok, akik mesterei lövők, majdnem mindig agyonlőtték a három közül az egyik angol katonát. Sokáig keresték az okát, míg végre megállapították a következőket: Őrhelyükön az angol katonák cigarettáztak. Ha az egyik rágyújtott, rendszerint a másik kettőnek is kedve támadt a dohányzásra. Az első gyújtóján a másik kettő is meggyújtotta a cigarettáját vagy a pipáját. Néhány másodpercig megvilágította az égő gyufaszál a kis csoportot és ez az idő elég arra, hogy a kitűnő bur céllövők célba vegyék és eltalálják az egyiket. Ettől kezdve megtiltották az angol katonáknak, hogy hárman gyujtsanak rá egy szál gyufán. Ebből az okos parancsból született aztán a háboru alatt az a babona, amely még ma is tartja magát az egész világon.

Springfieldben, Illionis államban egy elektrotechnikus a magasfeszültségű árammal jutott érintkezésbe és szerencsétlenül járt. Kórházba vitték és az orvosok nagy fáradság árán új életre keltették. Alig, hogy jobban lett, tódultak betegágyához az emberek és kérve kérték, mondja el a halál révpartján szerzett benyomásait. A szegény ember biztosította őket, hogy nem érzett semmit, de egyébként is oly kimerültnek érzi magát, hogy képtelen számot adni a történetéről. Látogatói biztatták, hogy csak szedje össze magát és rendezze gondolatait. Kétségbeesett erőfeszítései közben, hogy eleget tudjon tenni a látogatók kívánságának, a szerencsétlen halálos agyszélhűdést kapott, az aztán megmentette a kíváncsiak minden további kérdészködésétől.

Létics szerb püspök elutazása Temesvárról. Létics György dr. görög keleti szerb püspök, aki huzamosabb időt töltött Temesvárott és a Bánságban hivi körében, tegnap visszautazott Nagyikindára.

Férfikonferenciák Temesvárott. Tréfán Leonárd volt ferenerendi tartományfőnök és ismert író szombaton Temesvárra érkezik és egy héten keresztül a belvárosi katolikus plébániatemplomban férfiak részére konferenciabeszédeket fog tartani. Tréfán Leonárd egyike a legkiválóbb erdélyi hitsszónokoknak és konferenciabeszédei iránt már előre is nagy az érdeklődés. A konferenciabeszédek március 18-án kezdődnek naponta este nyolc órakor és március 25-én reggel nyolc órakor közös áldozással érnek véget.

Öngyilkos lett a szerb külügyminis-ter sógora. Belgrádból jelentik: Nagy feltűnést keltett Belgrádban, hogy Chamorel Jean dr. svájci származású bankár öngyilkosságot követett el. Az öngyilkos bankár veje volt Milosevics Rásónak, a jugoszláv hajószindikátusi elnöknek és sógora Ninosics volt külügyminiszternek.

Orvosi körökből. Sternfeld Isó dr. szabadságáról visszatért és orvosi működését ismét megkezdte.

Békés megegyezést remél a kormány a sokat vitatott kultuszjavaslatban

Budapest, március 15.

A szenátus vallásügyi bizottsága tegnap megállapította a kultuszjavaslat végleges szövegét. A javaslat pénteken kerül a szenátus elé. A sokat vitatott negyvenötödik szakaszról, amely arra vonatkozik, hogy amelyben valamely egyház híveinek többsége áttér egy másik vallásra, úgy egyházuk vagyonát is magukkal viszik, a Rador hivatalos helyről a következő információkat kapta: A kor-

mány elhatározta, hogy fentartja a legfőbb előkészítő tanács formuláját, mert úgy az ortodoxok követelése, akik az 1916. évi javaslat szövegéhez ragaszkodnak, mint a görög katolikusok kívánságai, akik ezen szakasz elejébe mellett foglaltak állást, elfogadhatatlanok. Ha a törvényjavaslat tárgyalásai a felekezetek között nem jön létre megegyezés, akkor a kormány a negyvenötödik szakaszt elejti.

Aradon olcsóbb lett az autótakszi. Aradról jelentik: A város állandó választmánya leszállította az autótakszi viteldiját. Aradon az autótakszi az első háromszázharminchárom méteres távolságra nyolc, a többi hasonló távolságokra négy-négy leibe kerül. Ez a tarifa lényegesen olcsóbb, mint Temesvárott, ahol ma takszin járni még mindig kissé drága mulatság. A temesvári autótakszisok panaszkodnak, hogy kevés forgalmat csinálnak. Ennek bizonyára az az oka, hogy tarifájuk túl magas. Aradon az autótakszik olcsóbban járnak, mint a bérkocsik és ennek következménye az, hogy nagy a forgalmuk.

A Matild-víz egészség

Megszünetelt temesvári eső. Meg-irtuk, hogy a temesvári itélőtábla megsemmisítette a temesvári törvényszéknek Haunold Cecilia, a Korona kávéház és étterem és szálloda társtulajdonosa ellen hozott eső elrendelő határozatát és újabb tárgyalásra utasította a törvényszéket. A temesvári törvényszék tegnap döntött ebben az ügyben, a esődöt megszüntette és Celeranu Péter esődtömeggondnoknak kétszáz ezer lei költséget ítelt meg. A költségek fizetésére Haunold Cecilát és Schwarz Sándor borkereskedőt, aki annak idején a esődöt kérelmezte, egyetemlegesen kötelezte. Az ügyvédi költségek megállapítása ellen az érdekeltek a temesvári itélőtáblához felebbeztek.

Szerdai munkabérfizetés a magyar főváros üzeméinél. Budapestről jelentik: Budapest fővárosa elhatározta, hogy ezentul a városi üzemekben alkalmazott munkások heti bérét szombat helyett szerdán fizeti ki. Ezzel akarják elejét venni annak, hogy a munkások szombat este könnyelműen eldorbézolják a keresetüket.

A hajó biztosabb, mint a repülőgép. Párisból jelentik: Hír szerint Lindberg kapitány a tavasszal újból ellátogat Franciaországba. Az azonban még teljesen bizonytalan, hogy repülőgépen, vagy pedig hajón érkezik-e.

Kereskedelmi érettségivel,

öt éves praxissal alkalmazást keresek, mint könyvelő, levelező, esetleg gép-és gyorsírónő.
Megkereséseket „Tisztviselő” jellegére a kiadóra kérek. 698

Jól keresnek a moziistárok. Newyorkból jelentik: Peggy Joyce filmszínésznő a világ legnagyobb gyémántjának a tulajdonosnője lett. A művésznő megvásárolta az ugynevezett Kékgyémántot, amely huszonegy karátos és nagyobb a híres Koh-I-Nornál. A gyémánt ára háromszáz ezer dollár volt.

!! NINCS TÖBBÉ LAKÁSHIÁNY !!

Eladunk építetünk Ház- és villatélkeket
1-2 szobás beköltözhető új téglaházakat 5-6 évi házakat 500-600 lei heti lefizetésre. :: lefizetésre. :: heti 300 lei törlesztésre.

lefizetésre. :: **Építési anyag is részletre.** Tel.: 11-03

KARDOSTELEP intézőségénél.

Házát lakbérrel lefizeti.

G. 1987/927.

Publicațiune de licitație

Subsemnatul delegatul judecătoresc aduc la cunoștința publică, că în urma decisiului judecătoresc de ocol Receaș István repr. prin avocatul dr. Emeric Jakobovics pentru 3100 lei capital, plus spese se fixează termen de licitație pe ziua de 27 Martie 1928 ora 3 p. m. în comuna Receaș sub No. casei 866, pe când și unde se vor prin licitație obiectele sechestrare și anume: porci cinc, plug, grapă tulci etc. prețuit în 4250 lei.

Receaș, la 24 Februarie 1928.

Del. jud.

Semn. Indescifrabil.

701

Corpul Portăreilor Tribunalului Timișoara

No. 5671/1927.

Publicație de licitație

Subsemnatul portărel aduc la cunoștința publică, că în urma decisiului No. G. 1952/1928 al judecătoresc urbană din Timișoara, în favorul lui Adalbert Vitéz reprezentat prin Dr. Béla Kovács și dr. Stefan Michalovitz avocați din Timișoara, pentru suma de 1500 lei capital, interese de 12% dela 5. August 1927 și pentru spese în 1150 lei deja stabilite și cele ce se vor mai stabili, se fixează termen pentru efectuarea licitațiunei pe ziua de 19 Martie 1928, ora 12 a. m. în Timișoara VI, Str. Preyer No. 3, pe când și unde se vor vinde prin licitație obiectele sechestrare și anume: 1 motor și 1 aparat de prectime de cinematograf prețuite în 7000 lei.

Timișoara, la 20 Februarie 1928.

C. Herescu portărel.

675

Primăria Municipiului Timișoara.

No. III. 4696/1928.

Licitație publică

Uzina electrică com. Timișoara necesită 1816 m cabluri suterane și garnituri de cablu conform specificației din caetul de sarcini, care se poate vedea la Direcțiunea numitei uzine.

Pentru procurarea acestor materiale se publică o licitație pe data de 30 Aprilie 1928 ora 10 a. m. la Primăria Municipiului Timișoara, Biroul licitațiilor publice. Ofertele semnate, închise, sigilate și provăzute cu o garanție în valoare de 10% asupra sumei oferite se vor prezenta la data licitației.

La licitație se vor admite numai fabricanți, intermediarii sunt excluși.

Timișoara, la 25 Febr. 1928.

Primăria Municipiului Timișoara.

13

AVERESCU ES ARGETOIANU KIBÉKÜLTEK. Bukarestből jelentik: A politikai életnek nagy szenzációját képezi, hogy Averescu tábornok és Argetoianu földművelésügyi miniszter öt évi harag után kibékültek. Argetoianu 1923-ban lépett ki az Averescu-pártból és az egykori tag és a pártvezér között halálos harag volt. Averescu most Argetoianu édesapja elhunytá alkalmával részvétlétáviratát intézett a miniszterhez, aki azt személyesen köszönte meg és a két régi haragos kibékült egymással. A kibékülésnek politikai szempontból nagy jelentőséget tulajdonítanak.

— **Bánky Vilma** koszorúja a Kossuth-szobron. Budapestről jelentik: Bánky Vilma magyar filmszínésznő és férje Rod la Roque akik Budapesten tartózkodnak, felkeresték Kossuth Lajos és Washington szobrait és mindegyikre koszorút helyeztek.

— **Adomány.** A Magyar Nőegylet leánytagozata Polgár Adolfné felhívására négyszáz lelt gyűjtött egy valamikor jobb napokat látott szerencsétlen ember családja számára. Az összeget kiadóhivatalunk rendeltetési helyére juttatta.

Olcó
Casha szövetek
minden színben, nagy választékban.
Kanizsai Lipót
divatruháza Gyárvaros.

— **Tartalékos tisztek közgyűlése.** A tartalékos tisztek egyesületének Temesváron tartó tagozata ez évi rendezés közgyűlést április hó 15-én délelőtti 10 órakor a felső kereskedelmi iskolában tartja meg. Amennyiben a tagok nem jelenének meg kellő számban a közgyűlés április hó 22-re halasztatik, amikor határozatait tekintet nélkül a tagok számára meg fogja hozni.

Tavaszi

— **Öngyilkos lapkihordó.** Omu Aranka negyvenöt éves lapkihordó tegnap reggel az egyik belvárosi kis-koreszmában bort ivott, amelybe kőszódát kevert. Mikor az italt felhajtotta, nagy sikoltással a földre esett. A mentőket hívták hozzá, akik belső sérülésekkel a kórházba szállították.

— **Halálozás.** Györgyössy Józsefné, született Csabay Cecil negyvenhét éves korában meghalt. Temetése tegnap délután ment végbe a gyárvárosi Távirda-utca 83. számú gyász házból.

— **Állami pénzekkel fizeti korteseit.** Washingtonból jelentik: Brand republikáni képviselő a kongresszus tegnapi ülésén éles támadást intézett Hoover kereskedelmi államtitkár ellen. Azt vetette a szemére, hogy mint elnökjelölt állami pénzeket használ föl kortescélokra. Követelte, hogy Hoover azonnal mondjon le.

ÜZEMBŐVÍTÉS!
Temesvárott eddig még nem létező speciális személy-és teherlevonók szerelő-és javító műhelye
EICHERT-LELA vízvezeték vállalatnál, Jenőherceg-u. 5.
Elvállal mindennemű villamossági munkákat belyben és vidéken. Telepek építését, motorok és dinamó szerelését, ja itását, tek rcselését. Akku-útlatorok szerelése és javítása, speciális kapcsolókat készítése, automatakezelők szerelése és javítása, rádiók, telefonok, csengők szerelése, mel gitó testek javítása. Külföldi szakemberrel bírok és az általam végzett munkálatokért a legm esz bbenő garanciát vállalom. / Szíves pártfogást kér
BUZAS ISTVÁN
electrotechnikus // Liftek karbantartását vállalom!

Hajdani Temesvár

Spanyol grandok Temesvárott és egyebek

Temesvár, márc. 14.

Spanyol grandok is éltek itt valaha a XVIII. század elején. III. Károly hűséges alattvalói voltak, katonák és állami tisztviselők, kik a lengyel örökös háború idején kitértettek mellette. Hálából Ausztriában telepedhettek le s nyugdíjat is élveztek. Temesvárott Mercezfalván is telepítettek le ilyen spanyolokat, sőt Nagybeeskerekre is jutott belőlük, melyet ezért Uj-Barcelonának neveztek ez időben. A verseciek nem szereztek nagy díszöséget a spanyol névnek: fékevesztett természetükkel, szenvedélyes viselkedésükkel sok botránynak voltak okozói. Írásbeli adat is maradt erről. Biruega Alfonz »a jelenleg Bánátban tartózkodó összes spanyolok méltatlan pásztorá« jelentést tesz a püspöki helynökhöz, hogy hívei között egy Landolfi Pompeius nevű elvetemült egyén találtatik, ki lator módra viseli magát s a lakosok szaladó baromfiát elfogdossa, miért is nevezett a város előljárósága által letartóztatta. Különbön nagyon rövid ideig éltek itt. Csakhamar mindannyit kipusztította az egészségtelen bántási klíma. A belvárosi s a gyárvárosi plébánia anyakönyve őrzi már csak érdekes neveiket, melyekből néhányat leközölünk. Don Joannes Calcagni de Toledo, római birodalmi aranyarkantus vitéz, Abbadia Anna Mária, spanyol főorségi parancsnok özvegye, Pellizari Domokos, kiérdemült alkantarai lovag, Don Josephus, a Castro et Gongora főorségi parancsnok, Donna Ximenez Gertrud et Braeamonte.

A Jenő herceg-utca második számú ház kapuja fölött 1717-ből való amblemát hord. Azt hihette tehát mindenki, hogy a ház Jenő herceg bevonulása idejéből való. Egy 1838-ból származó temesvári kútforrás azonban így szól:

1817-ben, tehát száz évvel Jenő herceg bevonulása után, az emlékére emelt győzdelmi kaput lebontották s anyagából házat építettek. S így most már csak ez a visszatartó épület emlékeztet a történelmi emlékre, homlokzatán az egykori kapu amblémájával.

Temesvár és vidékének legszomorubb gazdasági esztendeje 1338 volt. Ösztájt egy virradatra olyan iszonyu sáskasereg rajzott le, hogy még a napot is eltakarta. Igazi bibliai sáskajárás volt ez s nyomán csak egy rajzott a sokféle szerencsétlenség. Mezőket, kerteket pusztára rágtak a szörnyű állatok, melyek még repülés közben is szaporodtak. Ijesztő gyorsasággal gyarapodott fekete falkájuk. Négy szárnyuk és tarajuk is volt. írja az egykori krónikás s közelített kiállhatatlan büzt terjesztett. Éhség, földrengés, majd a rettenetes ázsiai ragály, a fekete halál, jött utána, mely aztán a Bántás lakosságának két ötödét elpusztította.

A temesvármegyei közigazgatás legelső fennmaradt aktája az a parancs, melyben a király 1371-ben a megyének megparancsolja, hogy vizsgálatot rendeljen el Berekszoj Domokos ellen, ki Heem Péter esordájából, erőszakkal hajtott el marhát.

Flaneur.

Ujdonságok

— **Három pályaudvara lesz Bukarestnek.** Bukarestből jelentik: Évek óta foglalkoztatja már az államvasutak vezérigazgatóságát egy nagyszabású bukaresti központi pályaudvar felépítésének terve. Most úgy döntöttek, hogy technikai akadályok miatt a központi pályaudvart nem építik fel, hanem Bukarestben három pályaudvar bonyolítja majd le a forgalmat. Az egyikről Erdélybe, a másikkól a moldovai, bukovinai és besszarábiai részekre, a harmadikról pedig Olteniába és a Bántásba lehet utazni.

— **Letartóztattak egy mozitulajdonost.** Bukarestből jelentik: Az ilfovi törvényszék foglalkozott az egykor jömeneteli Frascatti mozi esődügyével. A törvényszéki tárgyalás váratlan meglepetéssel végződött. A tárgyalás során ugyanis valószínűvé vált, hogy Rosenfeld Arnold, a mozi tulajdonosa hamisította üzleti könyveit és csalárd módon bukott meg. Rosenfeldet a tárgyalás során rendőrségi őrizetbe vették.

— **Kilopták zsebéből a tárcát.** Hirsch Jakab kolozsvári kereskedő, aki üzleti ügyekben Temesvárott tartózkodik, feljelentést tett a rendőrségen, hogy a Gyárvárosban ismeretlen tettesek kilopták a zsebéből tárcáját, amelyben kétezeröttszáz lei készpénz és különböző igazoló okmány volt.

* **Peronosporafecskendők, oltás-gummi, kerti szerszámok és eszközök** leszállított áron kaphatók Scherter Ottónál, Temesvár, Belváros.

Megérkeztek

— **Magyar kubikosok dolgoznak a népszövetségi palotán.** Budapestről jelentik: Negyvenöt mezőkövesdi magyar munkást Genf-be szerződtettek az új népszövetségi palota földmunkálataihoz.

— **Előadás a hindukról.** Az erzsébetvárosi római katolikus hitközség ifjúsága vasárnap, március 18-án este félkilenc órakor a Michels-féle vendéglő nagytermében vetített képekkel illusztrált tanulságos előadást rendez. Az előadást Kassovics László szlavatóriánus atya tartja, aki beszélni fog a hindukról, ismerteti azok életét, szokásait, vallását és szertartásait.

— **A mentés és a halál.** A temesvári önkéntes mentőtársulat meghívására Minovic egyetemi tanár, a bukaresti önkéntes mentőtársulat igazgatója vasárnap, e hó 18-án délután öt órakor a Tiszti Kaszinóban A mentés és a halál címen igen érdekes előadást tart. Az előadás ingyenes és illusztris vendégére való tekintettel, valamint érdekes tárgyánál fogva igen nagy érdeklődésre tarthat igényt.

* **Ha Temesvárra jön, kérje mindenütt az ingyenes tájékoztatót** (Conducatorul prin Timisoara).

Értesitem a n. é. hölgyközönséget, hogy
a legújabb tavaszi ujdonságok
megérkeztek és azok a legolcsóbb árak mellett kerülnek eladásra.
Bellák Sándor, divatruháza, Belváros, Jenő-herceg u. 12.

— **Március tizenötödike Magyarországon.** Budapestől jelentik: Magyarország ma ünnepli március tizenötödikét, a negyvennyolcas szabadságtörvények napját. A magyar nemzet eddig is megülte ezt a napot, azonban nem hivatalosan. Az új törvény értelmében március tizenötödike szintén hivatalos nemzeti ünnep, amelyen teljes munkaszünet van. Ma, amikor Magyarországon március tizenötödikén első alkalommal szünetel minden munka, különleges nagy fényvel fogják az ünnepet megtartani.

— **Az uriközönség esténként a Lloyd Tavernában táncol,** ahol esténként a két Cymberley akrobataművészek, a humoros Gally-duo és a három Dixi bécsi görbők lépnek fel. Színház után meleg vacsora és elsőrangú baritalok.

— **Oceánrepülő pilóta hóviharban.** Newyorkból jelentik: Ujfundland szigete körül óriási hóviharak dülnek, amelyek az amerikai partokig húzódnak el. A meteorológusok a heves viharokra való tekintettel lehetetlennek tartják, hogy Hinckliff angol pilóta, aki Londonból utban van Amerika felé, elérhesse célját. Mára kiderült, hogy a pilóta női utast is vitt magával és pedig Inchapes Mac Key lord legfiatalabb leányát.

— **Ez aztán az istenáldás.** Madridból jelentik: Saulucz faluban egy asszony most szülte huszonötödik gyermekét. Valamennyi gyermeke életben van és vannak köztük hármas és négyes ikrek is. Valamennyien egészségesek.

— **Árokba zuhant autóbusz.** Bécsből jelentik: a mödlingi országúton egy autóbusz sofförje elaludt. Az autóbusz árokba zuhant és összetört. Öt utas súlyosan megsebesült.

— **Négyülés esendőrségi asszisztencia mellett.** Bukarestből jelentik: Az ellenzék vasárnapi bukaresti négyülésére a kormány megtiltotta az összes rendfentartó intézkedéseket. A Luota értesítése szerint a fővárosban kétezer esendőrt összpontosítottak.

— **A Royal-kávéház márciusi műsora.** A Royal-kávéház vezetője március hónapra nagyszabású műsorról gondoskodott. A műsor fénypontja Prittel Fay a volt orosz cár egykori udvari színésze, aki számos uralkodó kitüntetésével dícselkedhetik. Rajta kívül felépnek még a bécsi Tabarinból a Lafort zsonglőr csoport, Mira Mella kiváló román és német énekesnő, Helena Jonescu, Dolores de Gabrán és Ritta Augustin primaballerinák, Margo Loren és Lola Mica ekszcentrikus táncosnők, akik valamennyien világvárosi műsorral jönnek. A Royal-kávéház műsora esténként féltizenegykor kezdődik.

Dénes és Pollák divat-ruházása
Belváros-Gyárvaros.

— **Gyilkosság a lépcsőházban.** Berlinből jelentik: A Charlottenstrasse egyik bérházában a lépcsőházban egy számos kézzelárrással meggyilkolt nő hulláját találták. Felismerték benne Schuler Irmat, egy selyemgyár alkalmazottját, aki a házban lakott. A gyilkosság körülményeit sűrű homály fedi. A rendőrség erélyes nyomozást indított.

605 **Ritka occasió!**
Olcó fiu és leány gyermekcipő árusítás. Mélyen leszállított árak. Forduljon „De fra“- gyermekcipőgyárhoz
Timisoara, Józsefváros Str. Bratianu (Uri-utca) 8.

— **Az állami szállítások áldozata.** Szabadkáról jelentik: Megirtuk, hogy Spartály Sándor szabadkai bankár hitelezői elől megszökött és egy belgrádi szállodában föbelőtte magát. Spartályt súlyos sérülésével a Belgráddal szemközti Zimony város kórházába vitték, ahol most sérüléseibe belehalt. Spartály tragédiáját az okozta, hogy tetemes vagyonát állam szállításokon elvesztette és aztán megbízói pénzéhez nyult.

Színház

A Csattan a esők második előadása is zajos sikert aratott. A közönség vidáman élvezte a könnyen perdülő előadást Yvain szellemesen modern muzsikáját. Lengyel Irén decens finomsága és bája újra érvényesült éppen úgy mint ifj. Szendrey Mihály Rátkaira emlékeztető groteszk könnyedsége. Betegh Bébi nagyszerű alakítását külön kell még egyszer kiemelnünk. Akár kuplézik, énekel vagy táncol, mindig ideális színésznő első sorban. Akaratlanul sugározza a báj, a könnyedséget, a finomságot: nagyszerű adományait az östehetségek még akkor is, ha külső megjelenését eltorzítja a madárijesztőként jelenik meg a színpadon szerepe igazsága érdekében. A közönség melegen ünnepelte valamennyi szereplőt, kik képességeik javát adták. Különös dícséret illeti Csányi Mátyás karmestert, aki nagy vervevel dirigálta a zenekart.

A színházi iroda hírei. Ma este a Pecskefészkek bájos meséjü, fülbemászó muzsikájú operettet ismétli meg a társulat. Holnap este ismét premier lesz a színházban. A Levél izgalmas eselekményű angol színmű kerül bemutatásra. Az utóbbi évek drámai termékei körül nem volt annyi vita a külföldi lapokban, mint éppen a Levél körül. Azt taglalja szabad-e szerelmes asszonynak ölni? Az lebilineselő darabban versenyre kelnek a frappáns fordulatok és az izgalmas jelenetek. A Levélben Kálmán Sári játssza a főszerepet, a többi szereplők: Mészáros, Jávör, Jung, Olasz, Kun. — Mesék az írógepről, romantikus, gyönyörű meséjü magyar operett bemutatására is készül az operettársulat. Szomaházy István színpadravitt nagyszerű regénye már mindenütt meghódította a közönséget. Elragadóan kedves, szentimentális gépirókissasszonyról szól ez az operett, aki ott ül az igazgató előszobájában és akinek egyetlen vágya, hogy az előszobából bekerüljön az irodába és még ezen is túl, az igazgató szívéhez férközzön, ami végül is sikerül. A mesék az írógepről muzsikája bangulatos, meleg magyar muzsika, pompás slágerszámok vetekednek egymással. Az operettben Betegh Bébi, Kiss Mariska, Pally Manyi, Szepessy Edit, Id. Szendrey, Galetta, Gyöző, ifj. Szendrey, Kun, Mészáros, Kallós, Olasz játszanak. Jegyeket a nagy érdeklődésre való tekintettel már árusítja a színházi pénztár.

Heti műsor.

Csütörtök este 9 órákor: Pecskefészkek.
Péntek este 9 órákor: Levél.
Szombat délután 4 órákor: János vitéz.
Szombat este: Román előadás.
Vasárnap délután 3 órákor: Marica grófnő.
Vasárnap délután 6 órákor: Macska.
Vasárnap este 9 órákor: Mesék az írógepről.
Hétfő este 9 órákor: Mesék az írógepről.
Kedd este 9 órákor: Mesék az írógepről.

Irodalom

Bársony István meghalt. Bársony István ismert magyar író — mint Budapestről jelentik — hetvennyolc éves korában meghalt. Bársony régebben különböző napilapok munkatársa volt, 1907-től kezdve pedig haláláig a hivatalos lapot szerkesztette. Körülbelül negyven kötet elbeszélést és regényt írt. Különösen szépek természetleírásai és a vadászéletből merített karc-latai.

Járosy Dezső székfoglalója. Miután Járosy Dezső, pápai kamarást, az Arany János Társaság elnökét az Erdélyi Irodalmi Társaság két évvel azelőtt rendes tagjai közé választotta, Járosy március hó 17-én szombaton tartja székfoglalóját az Erdélyi Irodalmi Társaságban „Beethoven vallá-

sossága” címén. Járosy ugyanezen alkalommal elnöki minőségben az Erdélyi Helikon tagjaival keres kapcsolatot és megtárgyalja a Helikon idei temesvári szereplésének műsorát.

Az Arany János Társaság második ünnepi felolvasó ülése. Az Arany János Társaság március hó 25-én vasárnapon délelőtt 11 órakor a kegyesrendi főgimnázium dísztermében rendezi második ünnepi felolvasó ülést. Amint a tavalyi irodalmi évadban a nagyváradi Szigligeti Társaság és az Erdélyi Helikon szerepeltek az Arany János Társaság ünnepi felolvasó ülésein, éppúgy ez alkalommal az aradi

Kölcsey Egyesület három hírneves írója fog közreműködni és emeli az ünnepi felolvasó ülést jelentőségét. Elővételi jegyek holnaptól kezdve a Bónát hírlapirodában válthatók. Ülhely: 50, 40, 30 leies árban, állóhely 15 lei.

Romániai német költők és írók évkönyve jelenik meg e hó vége felé Bugel Jenő hírlapíró kiadásában. Az uttörő munka a romániai német líra pompás áttekintését nyújtja. Előjegyzéseket elfogad a Deutsche Verlagsbuchhandlung, Légrády István könyvkereskedése és a Löbl-féle könyvkereskedés.

Közgazdaság

A Temesi Agrár Takarékpénztár mérlege

Temesvár, márc. 14.

A Temesi Agrár Takarékpénztár r-t. igazgatósága e hó 13-án tartott ülésén állapította meg az 1927. év mérlegét, amely az 1926. évről áthozott 785.114.— leiel együtt 4.713.456.— lei tiszta nyereséggel zárult, az előző évi 6.937.706.— leiel szemben. A nyereség esökkenése nem a bevételek apadásából ered, — sőt a brutto nyereség a múlt évi 16.910.074.— leiel szemben 16.988.130.— leit ért el —, hanem az adók és költségek tételének jelentékeny emelkedésére vezethető vissza; nevezetesen az adók az 1926. évben 959.851.44 leit, míg az 1927. évben 2.342.767.— leit tettek ki. A mérleg főbb adatai a következők:

Pénztári készletek	Lei 45.084.701.—
Váltótárca	Lei 132.060.671.—
Adósok	Lei 161.520.719.—
Saját tőkék	Lei 34.695.740.—
A Banca Comerciala Italiana si Romana.	
Bucurest, követe- lése	Lei 56.278.311.—
A betétállomány	Lei 200.706.849.—

LEI HELYETT FRANK? Párisból jelentik: A francia bank több delegátusa tegnap Newyorkba érkezett. A Journal of Commerce értesülése szerint ez az utazás összefüggésben áll azzal, hogy Franciaország újra helyre akarja állítani a latin érmeuniót, amely lehetővé teszi, hogy a latin nemzetek pénze egységes legyen. A francia bank tervezetet dolgozott ki, amelynek a célja, hogy a lei és a dinár olyan alapon stabilizáltassék, hogy a francia frank alapjára való átterés könnyűszerrel történhessék meg. Az ezen művelethez szükséges kölcsön érdekében kíván most a francia delegáció Newyorkban tárgyalásokat folytatni. Üzletek zárórája az országos vásár alkalmával. A Kereskedők Egyesületének közbenjárására a munkaügyi felügyelőség megengedte, hogy folyó hó 15. és 16-án az országos vásár alkalmával az üzletek a déli záridőben nyitva tartassanak.

Ma kezdődik a temesvári országos vásár. Ma kezdődik meg Temesvárott a tavaszi országos vásár. Az előjelek után itélve az állatvásáron igen nagy felhajtás várható, mert a takarmány drágasága igen sok gazdát arra kényszerít, hogy állatait eladja.

A gyárosok befolyásolni akarták a vámtarifa-bizottságot. Bukarestből jelentik: A vámtarifa revíziójára irányuló munkálatokat az erre a célra kinevezett bizottság még mindig nem fejezte be. Még számos tétel van hátra és tagadhatatlan, hogy különböző gyáripari érdekesoportok keze is közrejátszik a vámtarifák tételeinek revíziójánál. A miniszterelnök erélyes közbelépésére a bizottság azonban április első napjaira elkészül az átrevíziált vámtarifával és azt valószínűleg rendeleti úton a törvényhozás mellőzésével léptetik életbe.

A betétüzlet terén az intézet mindig távortartotta magát a magas betékkamatokkal való egészségtelen és gazdasági életünkre nagy veszélyeket magában rejtő versenytől; mi több, hogy a banküzletet — ami a kamatokat illeti — normális keretekbe visszaterelje, a Bánság és Erdély piacain elsőnek határozta el magát a betéti kamatok ismételt és radikális leszállítására.

Az elmúlt üzletév tapasztalatai, de még inkább a folyó év jelenségei megerősítik annak a megállapításnak helyességét, hogy éppen úgy, mint ahogy az előző években kiönlésre került, a szokottnál jóval magasabb osztalékot az elmúlt konjunktúrák rendkívüli jövedelmei indokolták, — viszont valutánknak a stabilizáció felhaladtában, pénzügyi és gazdasági helyzetünknek várható normalizálása az osztalékok normalizálását is szükségessé teszi. Ez a megfontolás vezette az intézet igazgatóságát, amidőn az e hó 30-ára egybehívandó rendes közgyűlésnek 20% netto osztalék kifizetése iránt kíván javaslatot tenni.

Négymillió részvény cserélt gazdát egy napon. Newyorkból jelentik: Az utóbbi napokban a newyorki tőzsdén ismét nagy mértékben ütötte fel fejét a spekuláció. Ennek tudható be, hogy tegnap a rendes tőzsdéidő alatt az értéktőzsdén négy millió részvény cserélt gazdát. Ez szinte példátlan a tőzsdé életében.

A román nemzeti bank kormányzója Amerikába utazott. Bukarestből telefonálják: A kormányhoz érkezett párisi távirat szerint Monnet bankár, aki huzamosabb ideig Bukarestben időzött a lei stabilizációjára irányuló kölcsöntárgyalások ügyében, tegnap Newyorkba utazott. Ugyancsak Amerikába utaznak Kiriacescu Oszkár a Nemzeti Bank kormányzója és Radescu a Nemzeti Bank devizaosztályának főnöke is. Bukaresti pénzügyi körök igen pesszimisztikusan itélik meg az amerikai tárgyalásokat.

A kormány cáfolja a hatvan millió külföldi kölcsön híreit. Newyorki jelentés alapján megemlékeztünk az Exchange Telegraph című lap ama híreről, hogy Románia hatvan millió dolláros kölcsönt kapott és a jövő héten már ki is utalják azt. A kormány most hivatalosan megcáfolja ezt a hírt és kijelenti, hogy az ilyen formában nem felel meg a valóságnak. A Blair-csoporttal tényleg folynak tárgyalások, azonban a kölcsön összege és feltételei tekintetében tényleg még nem történt döntés. A kölcsön megkötésének híreit spekulánsok terjesztették, akik a tőzsdén így mesterségesen felhajtották az egyes értékek árfolyamát.

Apró hirdetések

Előfizetőink abban a kedvezményben részesülnek, hogy az utolsó előfizetési nyugta felmutatása ellenében havonként egyszer díjmentesen közölhetnek egy tíz szög terjedő apróhirdetést.

Egy szó ára három lei, vastag betűvel öt lei. Legkisebb apróhirdetés harminc lei, álláskeresőknek tíz szög husz lei.

A hirdetési díj minden egyes esetben előre fizetendő.

Házasság

40 esztendőös földbirtokos ismeretség hiányában ezuton keresi jövendőbelijét. Csakis feltétlen urinők válaszoljanak. Leveleket „Hozomány nem fontos” jeligére, fényképpel a kiadóba kérek. (1067/D)

Alkalmazás

Idősebb házaspár vidékre megbízható mindenest keres. Cim megtudható a kiadóban.

Ügyvédjelölt nyomban, vagy április 1-ére alkalmazást nyer helybeli forgalmas ügyvédi irodában. Levelek „Önálló” jelige alatt a kiadóba kéretnek. (687)

Kifutófiu felvétetik a Helicon-nyomdában.

Német szobaleányt keresek, hosszú bizonyítványokkal azonnali belépésre. Cim megtudható a kiadóban. (408)

Allást keres

Szappangyártásban perfekt nagyobb üzembe azonnali belépésre állást keres. II. Behela-u. 1. (681)

Házaspár azonnalra állást keres, esetleg vidékre is elmegy. Az asszony perfekt szakácsnő, a férfi mint szobainas vagy hetes. Cimeket a kiadóba kérek. (694)

Önálló német nevelőnő, hosszabb bizonyítványokkal nagyobb gyermekek mellé április 1-ére állást keres. Cimeket „Nevelőnő” jeligére a kiadóba kérek. (696)

Lakás

Két vagy háromszobás lakást keresek bárhol közel a villamoshoz. Cimeket „Csendes lakó” jeligére a kiadóba kérek. (686)

Kétszobás lakás olcsón átadó a Gyárvárosban, egy pere a villamos megállótól. Cim a kiadóhivatalban. (686/a)

Motorkerékpár

javítások, bármily gyártmány, jótállás mellett

Katzkynál

Mercy-utca 10.

Adás-vétel

Egy Puch gyártmányu kerékpár elköltözés miatt olcsón eladó. Cim Dózsa-utca 45. (684)

Egy jó karban levő bicikli eladó. Csillag-utca 60, ajtó 2. (692)

Ház eladó Besenyő-telep 9. utca a ház tető alatt 220 m² 20 méter utcai front. Cim a kiadóban. (677)

Eladó jókarban levő altdéutsch íróasztal és egy éjjeli szekrényel. Dr. Parcsetichné, Józsefváros, Horváth Boldizsár-utca 5. (704)

„OLLA”
GUM...?
„OLLA” teljes garanciát nyújt

Már régóta sejtette, hogy ez a levél el fog jönni. Látta, hogy Rigó hogyan szórta a pénzt, de azért mégsem igyekezett annak gátat vetni. Maga sem tudta, hogy miért hallgatott.

Klára már régen sejtette, hogy az anyagi összeomlás nem maradhat el és hogy el fog jönni egy nap, amikor már semmi pénze nem lesz. A maga részéről az idők folyamán megtanulta a pénzt becsülni és értékelni. Már nem dobálta úgy a pénzt, mint valamikor. Szépen, takarékosan élt. És dacára annak, hogy a pénz, amely fölött Rigó Jancsi gazdálkodott az ő tulajdona volt, az utóbbi időben nem mert tőle pénzt kérni. Rigó Jancsi nem egyszer ugyanis rászólt, hogy mit gondolsz, örökre fog a pénz tartani? Jó lesz azal csinján banni és nem kidobálni

mindenféle haszontalanságokra, divatdolgokra és ehhez hasonlókra. Amíg a cigány Klárát intette a pazarlástól maga bizony eppenséggel nem takarékoskodott a pénzzel. Klára pedig nem mert tőle pénzt kérni, hanem ha gának pénze volt szüksége, hogy ruhát vegyen, akkor sorra eladogatta a maga értékes gyémántjait.

Klára a levéllel a kezében, sokáig némán és elgondolkozva ült a szobában.

Egyszerre fölnyitott az ajtó és belépett rajta Rigó Jancsi.

Klára szó nélkül nyújtotta neki oda a bank levelét.

Rigó a kezébe vette a bank irását és mintha nem hinne saját szemének, jól és pontosan megnézte a céget, amely felül vastag betűvel volt rányomva a papírra. Aztán elolvasta a levelet és végül kétségbeesetten kiáltott fel:

— Tehát végére jutottunk volna a pénznek? De hát ez nem lehet! Nem lehet!

Azt hiszem, hogy a bankban tévedtek, amikor ezt a levelet írták.

Klára szomorúan mosolygott:

— Ne gondold ilyesmire. Dehogy is tévedett a bank, Tudd meg, hogy a bankok nem szoktak tévedni. Azonban, ha valaki tévedett, úgy én vagyok az.

— Te tévedtél?

— Igen, én tévedtem.

— Mennyiben tévedtél volna?

— Annnyiban tévedtem, mert azt hittem, hogy te olyan férfi vagy, aki tudja, hogy azt az asszonyt, aki melléje szegődött, el kell tartania. Vagy, ha már nem tartottál el a magad keresetéből, akkor legalább igyekeztél volna az én pénzzel rendesen és beosztással gazdálkodni. Mert ez lett volna férfit kötelességed. Te azonban nemhogy nem gazdálkodtál rendesen az én pénzzel, hanem évek előtt, amikor én még nem ismertem a pénz értékét, nem igyekeztél engem megtanítani arra, hogy a pénzzel nemesak úgy lehet jól élni, ha azt oktanul

szórjuk, hanem be kell azt osztani. Persze, amikor a pénz már fogytunk kezdett és neked a te uri passzióidra, kártyára, italra, kocszásra és talán nőkre is mindig több és több pénzre volt szükséged, akkor engem arra kényszerítettél, hogy takarékoskodjam a saját pénzzel, te ellenben nem sajnáltad a bankokat éppen úgy eldobálni, mint azelőtt.

— Klára, kérlek, — próbálta Rigó Jancsi csitítani az izgatottan beszélő hercegnőt.

Ez azonban évek hosszú és csendes türe után most nem akart egyhamar elhallgatni, hanem úgy folyt szájából a szó, mint patak medrében a víz.

— Az egész idő alatt, — folytatta Klára a mag aszavait — amióta együtt vagyunk, soha egyetlen mozdulattal nem tettél kísérletet arra, hogy magad is keress egy kis pénzt. Pedig az lett volna a kötelességed és nem az esupán, hogy költsd a meglévőt.

(Folyt. köv.)

Sváb Kereskedelmi és Iparbank

R.-T.

Timișoara - Temesvár, Bulev. Regele Ferdinand (Lloyd-sor) 9. sz.

Részvényaláírási felhívás.

Az intézet 1926. évi rendes közgyűlése az alaptőkének tizenöt millióról harminc millió leire való felemelését határozta el. A részvénytőke emelését a kormány 63.116—1927. sz. a. engedélyezte.

Az igazgatóság az 1926. évi közgyűlés által nyert felhatalmazás alapján a f. é. február 27-én tartott ülésén elhatározta, hogy a részvénytőkét egyelőre

15 millióról 18 millióra

emeli és pedig

600 darab új részvény

kibocsátása által, melyek névértéke egyenkint 500.— lei, a következő feltételekkel:

A 600 drb egyenkint 500.— lei névértékű részvényre t. részvényeseink elővételi jogát biztosítjuk úgy, hogy minden öt drb régi részvény után egy új részvényt jegyezhetnek 540.— lei kedvezményes áron.

Ez az elővételi jog a főintézet pénztáránál, Temesvár—Belváros, Bulev. Regele Ferdinand (Lloyd-sor) 9. sz. a. vagy az intézet fiókjainál, továbbá ezen felhívásban jelzett jegyzési helyeken legkésőbb 1928 április 10-ig gyakorolható. Az elővételi jog igazolására a részvényköpenyek előmutatandók. A részvényköpenyre rájegyeztetik: „Elővételi jog 1928. gyakoroltatott“ és azonnal visszaadatnak.

Részvényesek, akik az előírt határidőn belül elővételi jogukat nem gyakorolják, elveszítik ezen jogukat és az így fennmaradó részvények mint szabad részvények tovább eladatnak.

Alaptőkeemelésünkben tehát nem részvényesek is részt vehetnek és pedig mindenki a szabad részvényekből tetszésszerűen mennyiségben jegyezhet darabonként 570.— lei árban. A szabad részvények jegyzési határideje 1928. április 25.

Az új részvények 1918 január 1-től részesednek az osztalékban és ezért az 540.— lei, illetve 570.— lei kibocsátási áron kívül 1928 január 1-től a befizetés napjáig 15% kamat fizetendő.

A kibocsátási ár és kamatok legkésőbb 1928 április 25-ig fizetendők a jegyzési helyeken, ahol a jegyzésről és befizetésről ideiglenes részvényt állítanak ki.

A kibocsátási árból 500.— lei az alaptőkéhez, a felár pedig a kibocsátási és bélyegköltések levonása után a tartalékalaphoz csatolják. Részvényeket csak román állampolgárok jegyezhetnek.

Hogy alaptőkénket üzletkörünk nagyságával arányba hozzuk, szükséges részvénytőkénk fokozatos emelése és ezen igyekezetünk keresztülvitelében, számítunk úgy t. részvényeseink, mint a nagyközönség azon rétegének közreműködésére, mely eddig részvények útján még nem volt érdekelve intézetünknel.

Timișoara--Temesvár, 1928 február 27.

Sváb Kereskedelmi és Iparbank
igazgatósága.

Főintézet: Temesvár, I. Bulev. Regele Ferdinand (Lloyd-sor) 9.

Fiókok: Temesvár-Erzsébetváros (Telekház-tér 1.). Sándorháza, Billéd, Bogáros, Csákova, Nagykomlós, Detta, Zsombolya, Kisbecskerek, Kisszentmiklós, Moravica, Móriföld, Ujarad, Parác, Perkoszova, Rékás, Ujvár, Végvár. Kirendeltség: Németsztamora.

Intézetek: Bakovári Önszegélyzőegylet, Bakova. Hidasligeti Népbank mint szövetség, Bruckenu. Németszentpéter Gazd. Bank R.-T., Németszentpéter. Gottlobi Takarékpénztár R.-T., Gottlob. Német- és Szerbcsanádi Takarékp. R.-T., Ócsanád. Első Hidegkuti Takarékpénztár R.-T., Guttenbrunn.

Első Gyarmatai Takarékpénztár R.-T., Gyarmata. Első Jánosföldi Takarékpénztár R.-T., Jánosfölső. Kisjécsai Takarékpénztár R.-T., Kisjécsa. Sváb Kereskedelmi Bank R.-T., Lovrin. Máriaföldi Önszegélyzőegylet M. Sz., Máriafölső. Első Temesujfalui Takarékpénztár R.-T., Temesujfalu. Első Ujpécsei Takarékpénztár R.-T., Ujpécs. Ujpécsei Népbank R.-T., Ujpécs. Orczyfalvai Hitelbank R.-T., Orczyfalva. Nagyószai Népbank R.-T., Nagyósz. Nagyószai Takarékpénztár R.-T., Nagyósz. Varjasi Kereskedelmi Bank R.-T., Varjas.

Déli Hírlap

1928 MÁRCIUS 16

LEGÚJABB

IV. ÉVF. 62. SZÁM

Csalárd bukás vádját emelte az ügyészség névtelen feljelentés alapján a Farmacon volt tulajdonosai ellen

Temesvár, március 15.

Tavaly augusztus elején nagy megrázkóztatást váltott ki Ernő Aladár gyógyszerésznek, a Farmacon gyógyszerkereskedés egyik tulajdonosának az öngyilkossága. Az öngyilkosság okául a rossz üzletmenetet emlegették és azt, hogy az ambiciózus fiatal gyógyszerész képtelen volt az egyre válságosabb helyzetbe kerülő vállalatának romlását elviselni.

Ernő tragikus halála után megindultak a Farmacon körül az egyezkedési tárgyalások. A tárgyalások nem jártak a kívánt eredménnyel és így a temesvári törvényszék 1927 augusztusában elrendelte a csődöt. Pár napig még szóbeszéd tárgyát képezte a csőd, később lehiggadtak a kedélyek és a kereskedővilág tudomásul vette, hogy Temesvárott egy virágzó nagy vállalattal lett kevesebb. Közvetlenül a csőd elrendelése után, 1927 szeptember másodikán névtelen feljelentés érkezett a temesvári ügyészséghez. A feljelentő, aki „egy alkalmazott” aláírással fedte kilétét, előadta, hogy a Farmacon csalárd uton került csődbe.

Azzal vádolta Beck Pált és Schuller Gusztáv gyógyszerészt, hogy a tényeknek és az üzleti eredményeknek teljesen ellentmondó mérleget készítették,

nem voltak hitelesített könyvek és a hitelezőiket tudatosan félrevezették, mert a vállalat jövedelmezett, de a pénzt másra fordították. Hasonló tartalmu feljelentést tettek a közegészségügyi miniszteriumnál is, amely egy átiratban kérdezte meg a temesvári ügyészséget, vajjon hogyan áll a Farmacon csalárd bukási ügye. A temesvári ügyészség a feljelentés nyomán megindította a vizsgálatot. A csődelrendelés alkalmával készített leltárt, valamint az üzleti könyveket szakértők vizsgálták meg. Időközben a vizsgálóbíró is kihallgatta Beck Pált és Schuller Gusztávot. Mindketten erélyesen védekeztek a névtelen feljelentő gyanúsításai ellen és előadták, hogy vállalatuk mint sok más kereskedelmi vállalkozás a szomorú idők áldozata.

A vizsgálóbírótól az akták ismét az ügyészséghez kerültek és Radulescu Aurél vezetőügyész helyettes az ak-

ták tanulmányozása és az ügyészségi nyomozás eredményeképpen tegnap döntött a Farmacon volt tulajdonosainak csalárd bukási ügyében. A döntés a szenzáció erejével hat. Ugyanis a temesvári ügyészség vádlóvá emelt Beck Pált és Schuller

Gusztáv gyógyszerészt a Farmacon volt tulajdonosai ellen csalárd bukás büntetése miatt.

Az ügyészségen tegnap készült el a vádló vádemelés és azt a vizsgálóbíróhoz továbbították. Az érdekes ügyben a jövő héten várható döntő fordulat.

Viz alatt áll

egy egész város, melynek lakói a legkétségbeejtőbb helyzetben vannak

London, március 14.

A kaliforniai Los Angeles városát védő gát beomlott és ennek következtében óriási víztömegek zudultak a város alacsonyabb részeire. Most aztán kiderült, hogy a gátszakadás nem véletlen, hanem bosszu műve volt. A környékbeli farmerek, akik régóta haragosai a városnak, dinamittal robbantották fel a gátat. Az ügy kiderítésére erélyes vizsgálat indult meg. A gátszakadás nemcsak a városban, hanem a környéken is nagy károkat okozott.

Sok ember a hirtelen jött árvízbe belefulladt. Eddig négyszáz halott-ról beszélnek.

Az árvíz következtében a Southern Pacific délkaliforniai vonalán a forgalmat megszüntették. Nyolcszázhatvanöt személyt mint eltűnteket kezelnek.

A városban óriási pánik uralkodik, mert a lakosság attól tart, hogy a gátszakadás folytán az árvíz még emelkedni fog. Az ár behatolt a villanytelepre, amelynek gépei felmondták a szolgálatot és most éjjelente sötétség

borul a városra. Sok gyanús alak mászkál az utcákon és attól lehet tartani, hogy fosztogatások következnek. A rendőrség megtett minden intézkedést a bandák garázdálkodásának megakadályozására. Lehetséges, hogy kihirdetik az ostromállapotot és a rendőrök utasítást kapnak, hogy mindazokat, akik fosztogatáson érnek, azonnal lökjék le. Az eddigi becslés szerint a kár milliárdokra rug. Emberéletben máris nagyobb a veszteség, mint volt a Missisipi áradásakor.

Újabb jelentések szerint a vizsgálat kiderítette, hogy az a feltevés, mintha a gátat farmerek robbantották volna föl, nem felel meg a valóságnak.

A gát azért szakadt el, mert a sok esőtől megduzzadt folyó nyomásának nem tudott ellentállni. A gátszakadás idején látták menekülő farmereket és azt hitték, hogy ezek voltak a robbantók.

A városnak mindössze néhány napra van még ivóvíze. Kétségbeesve gondolnak arra, hogy mi lesz, ha ez elfogy és nem sikerül a vízvezeték, melyet az árvíz megrongált, helyreállítani.

Tőzsdei árfolyamok

(A Kereskedelmi és Gazdasági Bank devizaosztályának árfolyamai.)

Minden pénznem mellett három számjegy áll. Ezek közül az első átutalást jelent pénzben, a második áruban a harmadik bankjegyet középkurzuson.

Zürichben a lei 3'21 Párisban 15'75

Temesvári magánárfolyamok 1928 március 15-én reggel:

Angol font: 788'50—789'00—790, dollár: 161'25—161'50—161'25, dinár: 2'85 külföldi, 2'81 belföldi, 2'81 effect, hollandi forint: 65'10—65'20—65'20, francia frank: 6'35—6'37—6'40, olasz lira: 8'54—8'58—8'60, cseh korona: 4'79'5—4'80—4'70, német márka: 38'60—38'65—38'70, osztrák schilling: 22'80—22'85—22'90, magyar pengő: 28'30—28'32—28'40, svájci frank: 31'12—31'15—31'20.

Terményárak:

(Dengl és Kleinmann gabonabizományi cég árai.)

Buza 875, rozs 750, takarmányárpa 710, sörárpa 725, tengeri 620, tengeri április és májusra 645, zab 675, bab 910, burgonya 280, korpá 580, lóhere — lei. Irányzat lanyha.

Botrány

melyet Rassay provokált a magyar parlamentben

Budapest, március 14.

Zsitvay Tibor elnök a képviselőházban indítványozta, hogy a költségvetési, a beruházási és az appropriációs javaslatokat tárgyalják egyszerre. Rassay Károly ez ellen tiltakozott, mire az elnök kijelentette, hogy a házszabályok nem tiltják meg, hogy ilyen javaslatok együttesen legyenek tárgyalhatók. Rassay erre újraszót kért és mivel nem kapta meg, a padot verte és azt kiabálta, hogy az elnök kötelessége a házszabályokat megvédeni, nem pedig megsérteni azokat. Nagy zaj támadt erre és mikor az elült, Rassay kijelentette, hogy neki és barátainak ezek után nem áll módjukban a vitában résztvenni. A többség azután kimondta, hogy a három javaslatot napi nyolc óras ülésen együttesen tárgyalja.

A képviselőház határozata után a baloldali ellenzék Rassay Károly vezetésével kivonult az ülésteremből. Velük tartottak Friedrich István, Strauss István, Beck Lajos és Horváth Mihály.

SVAJC NEM VEZETI BE A HALÁLBÜNTETÉST. Bernből jelentik: A nemzeti tanács ülésén száznegyvennégy szavazattal harmincegy ellenében visszautasította a halálbüntetésre vonatkozó törvényjavaslatot.

HALÁLRA ÍTÉLT DIÁKOK. Varsóból jelentik: Ma állottak a bíróság előtt azok az ukrán diákok, akik meggyilkolták tavaly Szubinszki egyetem tanárát és azonosítást kérték a foglalkoztatásuk. A törvényszék két diákot kétéltű halálra, nyolcat börtönre ítélt, kettőt pedig felmentett.

ROMANIA NEM LÉP KI A NÉPSZÖVETSÉGBŐL. Bukarestből jelentik: A Népszövetségnek az optánsperben hozott határozatával kapcsolatban politikai körökben az a hír terjedt el, hogy Románia kilép a Népszövetségből. Ez a hír egyes lapokban is megjelent. Hivatalos körök ezt a hírt most megcáfolják.

CSEHSZLOVAKIA ELLEN IS KÉSZÜL OPTÁNSPER. Prágából jelentik: A csehszlovák agrártörvény alapján kisajátították Schwarzenberg János herceg ötvenezer hektáros birtokát. A hercegnek most nyitották át aláírás végett az erről szóló végzést, amelynek átvételét azonban megtagadta. Schwarzenberg herceg követeli, hogy a kisajátítási árat nemzetközi döntőbírósság állapítsa meg. Hivatkozik arra, hogy svájci állampolgár, akire a csehszlovák törvények nem vonatkoznak. A csehszlovák hatóságok most elhatározták, hogy a herceg birtokait végrehajtás útján kisajátítják ki.